

- N.B.**
1. All the questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate marks.

Q.1 a. Explain the causes of nationalisation of commercial banks in India. (5)

OR

b. Discuss the role of 'SEBI'. (5)

c. Examine the tax reforms in India. (5)

OR

d. Write a note on - 'Thirteenth Finance Commission'. (5)

e. Explain the trends in composition of exports in India. (5)

OR

f. Evaluate the exchange rate policy in India. (5)

Q.2 a. Describe the performance of commercial banks in the post - reform period in India. (8)

b. Explain banking sector reforms of 1998. (7)

OR

c. Discuss the objectives of monetary policy of RBI. (8)

d. Explain the capital market reforms in India. (7)

Q.3 a. State the sources of revenue of Government of India. (8)

b. Review the changes in public expenditure of government of India. (7)

OR

c. Discuss the types of deficit in India. (8)

d. Explain the role of Fiscal Policy. (7)

Q.4 a. Explain the changes in the direction of India's foreign trade. (8)

b. Describe the trend of deficit in India's balance of payment. (7)

OR

a. Write a note on 'Rupee convertibility in India'. (8)

b. Discuss the trends in Capital flows since 1991 in India. (7)

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. २. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
- प्र.१ अ. भारतातील व्यापारी बँकांच्या राष्ट्रीयकरणाची कारणे स्पष्ट करा. (५)
किंवा
ब. 'सेबी' ची भूमिका स्पष्ट करा. (५)
क. भारतातील कर सुधारणांचे परीक्षण करा. (५)
किंवा
ड. टीप लिहा : 'तेरावा वित्त आयोग' (५)
इ. भारतातील निर्यात रचनेतील प्रवृत्ती स्पष्ट करा. (५)
किंवा
फ. भारतातील विनिमय दर धोरणाचे मूल्यमापन करा. (५)
- प्र.२ अ. सुधारणोत्तर काळातील भारतातील व्यापारी बँकांच्या कामगिरीचे वर्णन करा. (८)
ब. १९९८ च्या बँकींग क्षेत्रातील सुधारणा स्पष्ट करा. (७)
किंवा
क. भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या मौद्रिक धोरणाच्या उद्दिष्ट्यांची चर्चा करा. (८)
ड. भारतातील भांडवल बाजारातील सुधारणा स्पष्ट करा. (७)
- प्र.३ अ. भारत सरकारच्या उत्पन्नाचे / प्राप्तीचे स्रोत विशद करा. (८)
ब. भारत सरकारच्या सार्वजनिक खर्चातील बदलांचा आढावा घ्या. (७)
किंवा
क. भारतातील तुटीच्या प्रकाराची चर्चा करा. (८)
ड. वित्तीय धोरणाची भूमिका स्पष्ट करा. (७)
- प्र.४ अ. भारताच्या परकीय व्यापाराच्या दिशेतील बदल स्पष्ट करा. (८)
ब. भारतातील व्यवहार शेषाच्या तुटीच्या प्रवृत्तीचे वर्णन करा. (७)
किंवा
क. टीप लिहा : 'भारतातील रुपयाची परिवर्तनशीलता' (८)
ड. १९९१ पासूनच्या भारतातील भांडवल प्रवाहाच्या प्रवृत्तीची चर्चा करा. (७)